

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ'

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσια. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδοῦ Σταδίου 82.

13 Ἀπριλίου 1886

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΘΙΑΣ

Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βερν καὶ Ἀνδρέου Λωρῆ)

[Μετάφρ. Α. Π. Κουρτίδου.]

Γ'.

Αἱ ἰδέαι τοῦ Ἐρσεβον.

Τὴν πρῶϊαν τῆς ἐπαύριον ὁ ἰατρός Σβαρευγκρόνα εἶχεν ἤδη γευματίσῃ μετὰ λεπτομερῆ ἐπιθεώρησιν τοῦ ἐργοστασίου, ὅτε εἶδεν εἰσερχόμενον ἄνθρωπον τινα, ὃν ἐδυσκολεύθη κατ' ἀρχὰς ν' ἀναγνωρίσῃ ὡς τὸν Ἐρσεβον.

Ὁ ἄλιεύς τὴν ἐορτάσιμόν του φορῶν ἐνδυμασίαν, τὸ κεντημένον ἐσωκάρδιόν του, τὴν μηλωτὴν, τὸν ὑψηλὸν καὶ στενὸν πῖλον αὐτοῦ ἤτολιαν διάφορος τοῦ ὑπὸ τὴν ἐργατικὴν στολὴν Ἐρσεβον. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρήλλασεν αὐτὸν ἡ βαθεῖα θλίψις καὶ ταπεινώσις ἣν ἐξέφραζεν ἡ μορφή του. Εἶχεν ἐρυθροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἐφαίνετο δὲ ὡς μὴ κοιμηθεὶς καθ' ὄλην τὴν νύκτα.

Τοῦτο δὲ πράγματι εἶχε συμβῆ. Ὁ Ἐρσεβον, ὃν οὐδέποτε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχεν ἐπ' ἐλάχιστον τύψη ἢ συνειδήσις του, διήλθεν ἐπὶ τῆς βυρσίνης κλινοστρωμνῆς του θλιβερωτάτας ὥρας. Περὶ τὴν αὐγὴν διήμειψε λίαν ὀδυνηρὰς σκέψεις μετὰ τῆς Κατρίνας, ἣτις ὁμοίως δὲν ἠδυνήθη νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Γυναίκα, συλλογιούμαι αὐτὸ ποῦ μᾶς εἶπε ὁ ἰατρός! ἀνέκραξε μετὰ πολὺωρον ἀύπνιαν.

— Κ' ἐγὼ αὐτὸ ἔχω ἔς τὸ νοῦ μου ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποῦ ἔφυγε! ἀπήντησεν ἡ Κατρίνα.

— Μοῦ φαίνεται ὡς νᾶχῃ κᾶπως δίκαιο καὶ πῶς, χωρὶς νὰ τὸ νοιώσωμε, μονάχα τὸν ἐκυτόμας ἐσυλλογισθήκαμε! Σεύρομε ἂν τοῦ παιδιοῦ δὲν τοῦ πέφτει νὰ πάρῃ καμμία μεγάλη κληρονομία καὶ τὴν ἔχασε ἐξ αἰτίας μας; Σεύρομε δώδεκα χρόνια τώρα ἂν δὲν τὸ κλαίουں οἱ ἐδικοί του; ναι, θαρρῶ, μὲ τὸ δίκαιόν τους εἰμποροῦν νὰ μᾶς κατηγορήσουν πῶς δὲν ἐφροντίσαμε δίσλου νὰ τοὺς εὔρωμεν διὰ νὰ τοὺς δώσωμεν τὸ παιδί!

— Κ' ἐγὼ ἴσα ἴσα αὐτὰ λέγω μέσα μου, ἀπεκρίθη στεναύζουσα ἡ ἀγαθὴ γυνή. Ἄν ζῆ ἡ καυμένη ἡ μάνα του, τί μαῦρος καυμὸς θὰ τὴν ἔρρηξῃ νὰ νομίσῃ πνιγμένο τὸ παιδάκι τῆς!... Βάνω τὸν

ἐκυτόμου εἰς τὴν θέσι τῆς καὶ φαντάζομαι μίαν στιγμὴν πῶς ἐχάσαμε τὸν Ὀθωνά μας!... Ὅθ᾽ ἤμουν ἀπαρηγόρητη!...

— Διὰ τὴν μάνα δὲν μὲ νοιάζει τόσο, διότι, καθὼς φαίνεται, ἀπέθανε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἐρσεβον, μετὰ σιγὴν διακοπέισαν ὑπὸ νέων στενγκυμῶν ἀμφοτέρων. Εἰμπορεῖς νὰ πιστεύσῃς πῶς ἓνα παιδί ἔς αὐτὴ τὴν ἡλικίαν ἐταξείδευε χωρὶς τὴν μάνα του, καὶ πῶς ἂν ἐζοῦσε αὐτὴ θάφινε νὰ τὸ δέσουν ἐπάνω εἰς ἓνα σωσίβιον καὶ νὰ τὸ πετάξουν εἰς τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ;

— Αὐτὰ ποῦ λέγεις εἶνε σωστά... μὰ ποῖός ξεύρει πάλι;... εἰμπορεῖ νὰ ἐγλύτωσε καὶ αὐτὴ, νᾶχῃνε κανένα θαῦμα!...

— Ἐνα ἄλλο, θὰ μοῦ πῆς, εἰμπορεῖ νὰ τῆς τᾶρπαζαν τὸ παιδί! Κᾶποτε κᾶποτε μοῦρχεται καὶ αὐτὴ ἡ ἰδέα, εἶπεν ὁ Ἐρσεβον. Ποῖός μᾶς λέγει ὅτι ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν εἶχαν συμφέρον νὰ πνίξουν τὸ παιδί;... Ἀφ' οὗ τῶρριψαν ἔς τὸν ὠκεανὸν ἐπάνω ἔς ἓνα σωσίβιον ὅλα πλέον κίνεις τὰ βάζει μὲ τὸν νοῦν του... Μὰ ἂν εἶνε κᾶτι τέτοιο πρᾶγμα, θὰ εἶπῃ πῶς ἡμεῖς ἐγενήκαμε συνεργοὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἐγκλημα, πῶς τοὺς ἐβοηθήσαμε νὰ τὸ βγάλουν πέρα!... Εἶνε τρομερὸ νὰ τὸ συλλογισθῇ κανεὶς μονάχα!..

— Κ' ἡμεῖς ἐθαρροῦσαμε πῶς ἐκάναμε καλοσύνη ποῦ τὸ ἐκρατήσαμε διὰ παιδί μας τὸ κακόμοιρο;

— Ὡ! εἶνε πῶς φανερόν, πῶς δὲν τὸ ἐκάμαμε μὲ κακὸν σκοπὸν. Τὸ ἐμεγαλώσαμεν, τὸ ἀναθρέψαμε ὅπως καλλίτερα εἰμπορούσαμεν! Καὶ ὅμως ἐφερθήκαμε ἀσυλλόγιστα, καὶ τὸ παιδί ἔχει δίκαιο νὰ μᾶς κητηγορήσῃ μίαν ἡμέραν!..

— Ὅσο γι' αὐτὸ δὲν εἶνε φόβος, καὶ μὴ σὲ νοιάζει! Μὰ δὲν σοῦ φθάνει, θαρρεῖς, νᾶχῃς μέσα σου κᾶτι νὰ σοῦ λέγῃ πῶς δὲν ἐφέρθηκες καλά;

— Ὡς τόσο, παρᾶξενο! τὸ ἴδιο πρᾶγμα ἅμα τὸ βλέπῃς ἀπὸ ἄλλη μερὶά νὰ φαίνεται τόσο ἀλλοιότιχο!... Ποῦ νὰ τὸ ξεύρω ἐγὼ ὁ κακόμοιρος!... Κκι ἐφθασαν δύο τρία λόγια μονάχα τοῦ ἱατροῦ νὰ μᾶς κάνουν τὸ μυαλὸ ἄνω κάτω.

Οὕτω συνδιελέγοντο οἱ δύο σύζυγοι.

Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς διαμιουβῆς τῶν νυκτερινῶν τούτων σκέψεων ὑπῆρξεν ὅτι ὁ Ἐρσεβον μετέβη νὰ συμβουλευθῇ τὸν ἰατρὸν Σβαρευγκρόναν

περὶ τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι πρὸς ἐπανάρθωσιν τοῦ διαπραχθέντος σφάλματος.

Οὗτος δὲν ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς νὰ ὑπομνήσῃ τὰ τὴν προτεραίαν λεχθέντα. Ὑπεδέξατο εὐμενῶς τὸν ἀλιέα, συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ καιροῦ καὶ τῆς τιμῆς τῶν ἰχθύων, ἀλλὰ προσεποιήθη ὅτι τὴν ἐπίσκεψιν ἐκείνην ἐθεώρειώς ἀπλῆν ἐκ φιλοφροσύνης ἀντεπίσκεψιν.

Δὲν ἦτο ὅμως τοιαύτη καὶ ἡ γνώμη τοῦ Ἐρσεβον, ὅστις προσετέλασε κατὰ μικρὸν τὸ ἀπασχολοῦν αὐτὸν θέμα, ὁμιλῆσας περὶ τοῦ σχολείου τοῦ Μαλαρίου, ἐν τέλει δὲ ἀπεφάσισε τολμηρῶς νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐφοδον :

— Κύρ ἰατρέ, εἶπε, ἡ γυναϊκά μου κ' ἐγὼ ὄλην τὴν νύκτα ἀπόψε ἐσυλλογιζόμεσθε ὅσα μᾶς εἶπατε διὰ τὸ παιδί !... Ποτὲ δὲν μᾶς πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ πῶς τοῦ ἐκάμαμε κακὸ διότι τὸ ἐκάναμε παιδί μας !... Σεῖς ὅμως ἀλλάξατε τὴν γνώμη μας καὶ ἦλθα νὰ σᾶς ἐρωτήσω τί μᾶς συμβουλεύετε νὰ κάνωμεν ;... Λέτε νὰ εἶνε καιρὸς ἀκόμη νὰ εὐρώμεν τὴν οἰκογένειάν του ;

— Ποτὲ δὲν εἶνε ἀργὰ διὰ νὰ κάμῃ κάνειῖς τὸ καθήκον του, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρὸς— ἂν καὶ τῶρα τὸ πρᾶγμα εἶνε βέβαια πολὺ δυσκολώτερον παρὰ τὴν πρώτην στιγμήν... Τί λέγετε; ἀφίνετε νὰ ἐξετάσω ἐγώ ; Ἀναλαμβάνω εὐχαρίστως αὐτὴν τὴν φροντίδα, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ ἐκτελέσω τὴν ἐντολήν σας μετὰ τὴν μεγαλειτέραν δραστηριότητά, — ἀλλ' ὑπὸ ἓνα ὄρον, ὅτι θὰ μοῦ ἐμπιστευθῆτε συγχρόνως καὶ τὸ παιδί διὰ νὰ τὸ πάρω μαζί μου εἰς τὴν Στοκόλμην.

Ἰσχυρὸν ῥόπαλον κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἐρσεβον καταφερόμενον δὲν θὰ παρεζάλιζεν αὐτὸν περισσότερον. Ὁχρίασε καὶ ἐταράχθη.

— Νὰ σᾶς δώσω τὸν Ἐρικ... νὰ τὸν στείλω εἰς τὴν Στοκόλμην ; Μὰ διατί, ἰατρέ μου ; ἤρωτησε διὰ φωνῆς τρεμούσης.

— Θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ... Ἐκτὸς τῶν ἰδιαιτέρων φυσικῶν χαρακτηριστικῶν, τὰ ὁποῖα ξεχωρίζουν τὸν Ἐρικ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀπὸ τοὺς συμμαθητάς του, τὴν προσοχήν μου εἰλκυσεν ἡ ἔκτακτος εὐφυΐα καὶ ἡ μεγάλη κλίσις τοῦ παιδίου πρὸς τὰς ἐπιστημονικὰς σπουδάς. Πρὶν μάθω ποῖα τύχη ἔφερε τὸ παιδίον αὐτὸ εἰς τὴν Νορόην, ἐσκέφθην ὅτι θὰ ἦτο δολοφονία ν' ἀφήσω παιδίον μετὰ τοιαῦτα διανοητικὰ χαρίσματα εἰς ἓν σχολεῖον τοῦ χωρίου, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸ διευθύνεται ἀπὸ τὸν φίλον μου Μαλάριον—διότι ἐδῶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εὕρῃ τίποτε ἐξ ὧν εἴμποροῦν νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐξαιρετικῶν διανοητικῶν προσόντων του : οὔτε μουσεῖα, οὔτε ἐπιστημονικὰς συλλογὰς, οὔτε βιβλιοθήκας, οὔτε συμμαθητάς οἱ ὅποιοι νὰ τὸν παρακινοῦν εἰς ἀμιλλαν. Τοῦτο μοῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἐξετάσω περὶ τοῦ Ἐρικ καὶ νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν του. Πρὶν γνωρίσω αὐτὴν, εἶχα ἤδη με-

γάλην ἐπιθυμίαν νὰ βοηθήσω αὐτὸ τὸ παιδί ὅπως λάβῃ ὅσον τὸ δυνατόν τελειότεραν ἐκπαίδευσιν... Εὐκόλως λοιπὸν ἐννοεῖτε ὅτι τῶρα ὅπου ἔμαθα περὶ αὐτοῦ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας μοῦ ἐδώκατε, ἐπιμένω περισσότερον εἰς τὸ σχέδιόν μου. Καὶ δὲν θὰ μεταβάλλῃ βέβαια τὴν γνώμην μου ἢ ἐντολήν τὴν ὁποίαν ἔχω ὄλην τὴν διάθεσιν ν' ἀναλάβω ὑπὲρ αὐτοῦ... Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω, κύρ Ἐρσεβον, ὅτι, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, ὁ θετὸς υἱὸς σας ἀνήκει εἰς οἰκογένειαν πλουσίαν καὶ ἐπίσημον· θέλετε λοιπὸν νὰ μὲ καταδικάσετε, ἂν τὴν ἀνεύρω, νὰ τῆς ἀποδώσω τὸν υἱὸν τῆς χωρικῶν στερούμενον τῆς ἀγωγῆς ἐκείνης, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν θὰ εἶνε δυνατόν νὰ ζήσῃ εἰς τὴν νέαν κοινωνικὴν του θέσιν ;... Δὲν εἶνε λογικὸν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ ἔχετε ἀρκετὴν κρίσιν ὥστε νὰ τὸ ἐννοήσετε...

Ὁ Ἐρσεβον ἔκυπτε τὴν κεφαλὴν. Χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ δύο ἀδρὰ δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν ἠλιοκαῶν παρειῶν του.

— Μὰ τότε λοιπὸν, εἶπε, θὰ τὸ χάσωμε γιὰ πάντα τὸ παιδί !... Πρὶν μάθωμε ἂν θὰ εὕρῃ ἄλλην οἰκογένειαν θέλετε νὰ τὸ διώξωμεν καὶ ἀπὸ τὴν ἐδικήν μας ; Βαρὺ πρᾶγμα μοῦ ζητεῖτε, κύρ ἰατρέ, βαρὺ πρᾶγμα ζητεῖτε ἀπὸ τὴν γυναϊκά μου !... Τὸ παιδί εἶνε εὐτυχισμένο μαζί μας... Διατί νὰ μὴ μᾶς τ' ἀφήσετε—ὅσον κἂν νὰ εὕρῃ τὴν οἰκογένειάν του ;

— Εὐτυχισμένο !... Καὶ ποῖος σοῦ λέγει ὅτι θὰ εἶνε καὶ ἀργότερα ;... Ποῖος σέ βεβαιοῖ ὅτι, ὅταν μεγαλώσῃ, δὲν θὰ λυπηταί διότι τὸ ἐσώσατε ;... Πῶς νὰ ζήσῃ εἰς τὴν στενὴν αὐτὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν τοῦ προετοιμάζετε εἰς τὴν Νορόην, καλέ μου Ἐρσεβον, ὅταν μεγαλώσῃ καὶ γίνῃ, χωρὶς ἄλλο, εὐφυῆς καὶ ἀνεπτυγμένος νέος ;

— Σᾶς βεβαιῶ, κύρ ἰατρέ, ὅτι ἡ ζωὴ αὐτὴ ποῦ περιφρονεῖτε εἶνε ἀρκετὰ καλὴ δι' ἡμᾶς... Διατί τάχα δὲν ἔβανε καλὴ καὶ διὰ τὸ παιδί ;

— Δὲν τὴν περιφρονῶ ! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρὸς μετὰ θερμότητος. Κανεῖς δὲν θαυμάζει καὶ δὲν τιμᾷ τὴν ἐργασίαν περισσότερον ἀπὸ ἐμέ !... Πιστεῦτε, φίλε μου Ἐρσεβον, ὅτι εἴμπορῶ νὰ λησμονήσω πότεν κατάγομαι ;... Ὁ πατήρ μου καὶ ὁ πάππος μου ἦσαν ἀλίεις ἀπαράλλακτα ὅπως σεῖς ! Καὶ ἴσα ἴσα ἐπειδὴ ἐπρονόησαν νὰ μὲ ἐκπαιδεύσουν, διὰ τοῦτο ἐκτιμῶ αὐτὸ τὸ εὐεργέτημα ὅσον ἀξίζει, καὶ δι' αὐτὸ θέλω νὰ τὸ ἀποκτήσῃ καὶ αὐτὸ τὸ παιδί τὸ ὁποῖον ἔχει τόσην ἀξίαν !... Ὁ τι ζητῶ τὸ ζητῶ διὰ τὸ συμφέρον του, πιστεύσατέ με.

— Καὶ θὰ προκόψῃ, θαρρεῖτε, ὁ Ἐρικ ἂν μοῦ τὸν κάνετε ἀφέντην ποῦ νὰ μὴ ξεύρῃ νὰ ζήσῃ μετὰ τὰ χέρια του !... Καὶ ἂν δὲν εὕρῃτε τὴν οἰκογένειάν του, ὅπως εἶνε σχεδὸν βέβαιον, ἀφ' οὗ ἐπέρασαν δώδεκα χρόνια ἀπὸ τότε, δὲν μοῦ λέτε τί θὰ γίνῃ ;... Πιστευσάτέ με, ἰατρέ, πολὺ

καλή εἶνε ἡ ζωὴ τοῦ ψαρά, καὶ δένεινε χειρότερη ἀπὸ καμμίαν ἄλλην. Ὁ Νορβηγὸς ψαράς ἄμα νοιώθη τὴν βάρκα του κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του, τὸ δροσερὸ ἀέρικι μέσα εἰς τὰ μαλλιά του, δὲν φοβεῖται τίποτε καὶ δὲν χρωστᾷ σὲ κανένα τίποτε!... Μοῦ λέτε πῶς ὁ Ἑρὶκ δὲν θὰ εἶνε εὐτυχὴς μὲ τέτοια τὴν ζωὴ... Ἐγώ, νὰ μὲ συμπαθᾶτε, πιστεύω πῶς θὰ εἶνε καὶ θὰ πάρα εἶνε! Τὸ γνωρίζω ἐγὼ τὸ παιδί!... Τοῦ ἀρέσουν τὰ βιβλία, μὰ περισσότερο ἀπὸ ὅλα τοῦ ἀρέσει ἡ θάλασσα... Σὰν νὰ θυμᾶται πῶς αὐτὴ τὸ ἐνανοῦρισε, τὸ καύμένο ὅλα τὰ μουσεῖα τοῦ κόσμου δὲν θὰ τὸ παρηγορήσουν ἂν εἶνε μακριὰ της.

— Μὰ καὶ ἡμεῖς δὲ ἔχομε θάλασσα ἔς τὴν Στοκόλμην! εἶπε μειδιῶν ὁ ἰατρός, συγκινηθεὶς ἀκουσίως ἐκ τῆς πλήρους στοργῆς ἐκείνης ἀντιστάσεως.

— Τέλος πάντων, εἶπεν ὁ ἀλιεύς, σταυρώσας τοὺς βραχίονάς του, εἰπέτε μου τί θέλετε νὰ κάμω;

— Ἄ! βλέπετε; βλέπετε ὅτι καὶ σεῖς ὁ ἴδιος, μὲ ὅσα κὶ ἂν λέγετε, αἰσθάνεσθε τὴν ἀνάγκην νὰ κάμετε κάτι διὰ τὸ παιδί;... Ἴδου λοιπὸν τί προτείνω. Ὁ Ἑρὶκ εἶνε δώδεκα ἐτῶν, μετ' ὀλίγον ἐμβαίνει εἰς τὰ δεκατρία καὶ φαίνεται ὅτι ἔχει ἔκτακτον εὐφυΐαν. Ὀλίγον μᾶς μέλει πόθεν ἔρχεται... Ἄς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὸ ζήτημα τῆς καταγωγῆς... Πρέπει νὰ τοῦ δώσωμεν τὰ μέσα ν' ἀναπτύξη καὶ νὰ χρησιμοποίησῃ τὰ φυσικά του χαρίσματα περὶ αὐτοῦ φροντίζομεν, ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἐγὼ εἶμαι πλούσιος καὶ δὲν ἔχω παιδιὰ. Ἀναλαμβάνω λοιπὸν νὰ τοῦ προμηθεύω αὐτὰ τὰ μέσα, νὰ τοῦ δώσω τοὺς καλλιτέρους διδασκάλους καὶ ὅλας τὰς δυνατὰς εὐκολίας διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τὰ μαθήματά του... Τὸ πείραμα διαρκεῖ δύο ἔτη... Εἰς αὐτὸ τὸ μεταξὺ ἐγὼ κάμνω ὅλας τὰς ἐνεργείας μου, ἐπιχειρῶ τὰς ἐρεῖνας μου, δημοσιεύω γνωστοποιήσεις εἰς τὰς ἐφημερίδας, κινῶ γῆν καὶ οὐρανὸν διὰ νὰ εὐρω τοὺς γονεῖς τοῦ παιδιοῦ!... Ἄν δὲν τὸ κατορθώσω μετὰ δύο ἔτη, τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν θὰ τὸ κατορθώσω ποτέ!... Εὐρέθησαν οἱ γονεῖς του; τότε, φυσικώτατα, αὐτοὶ ἀποφασίζουσι περὶ τοῦ πρακτέου. Ἴν ἐναντίᾳ περιπτώσει σᾶς στέλλω ὀπίσω τὸν Ἑρὶκ... Ἐὰν εἶνε δεκαπέντε ἐτῶν τότε, θὰ ἔχη ἰδίᾳ τὸν κόσμον!... Ἡ ὥρα θὰ εἶνε κατάλληλος νὰ τῷ εἴπητε τὴν ἀλήθειαν περὶ τῆς καταγωγῆς του μὲ τὰς συμβουλὰς μας δὲ καὶ μὲ τὰς ὁδηγίας τῶν διδασκάλων του θ' ἀποφασίσῃ τότε ἐν πλήρει γνώσει τῶν πραγμάτων, ποῖον δρόμον ν' ἀκολουθήσῃ!... Θέλει νὰ γίνῃ ἀλιεύς; ἐγὼ δὲν θὰ φέρω τὸ παραμικρὸν πρόσκομμα!... Θέλει νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς σπουδὰς του; μὲ τοῦτο βεβαίως θὰ ἀποδείξῃ, ὅτι εἶνε ἄξιος σπουδῶν, καὶ ἐγὼ ἀναλαμβάνω νὰ τὸν βοηθήσω νὰ τὰς

τελειώσῃ, νὰ τῷ ἀνοίξω τὸ στάδιον τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ἐκλέξῃ!... Ὅλα αὐτὰ δὲν σοῦ φαίνονται λογικά;

— Πολὺ λογικά!... Ὁμιλεῖτε σὰν σοφὸς πού εἰσθε, κύρ ἰατρέ! ἀνέκραξεν ὁ Ἑρσεβον ἠττηθεὶς καὶ ἐν τοῖς τελευταίοις αὐτοῦ χαρακώμασιν εἰς ἃ εἶχεν ὑποχωρήσῃ. Τί εἶνε ὡς τόσο ἡ σπουδὴ! ἐζηκολούθησε σείων τὴν κεφαλὴν. Οἱ διαβασμένοι παίζουν ἔς τὰ δάκτυλά των τοὺς ἀγχαμμάτους!... Τὸ δύσκολο εἶνε τώρα πῶς νὰ τὰ εἰπῶ ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν γυνικίᾳ μου!... Καὶ σκοπεύετε γρήγορα νὰ μᾶς τὸ πάρετε τὸ παιδί, ἰατρέ;

— Αὔριον!... Δὲν εἰμπορῶ οὔτε μίαν ἡμέραν ν' ἀναβάλω τὴν ἐπιστροφὴν μου εἰς τὴν Στοκόλμην.

Ὁ Ἑρσεβον ἐξέβαλε βαθὺν ἀναστεναγμὸν ὁμοιάζοντα μὲ λυγμὸν.

— Αὔριον!... τόσο γρήγορα!... εἶπε. Μὰ τί ἀργὰ ἡ γρήγορα θὰ εἰπῆτε... ἄς γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ... Ἐὰν πάγω νὰ μιλήσω τῆς γυναικάς μου.

— Καλὰ. Ζήτησε καὶ τὴν γνώμην τοῦ Μαλαρίου, θὰ ἰδῆς ὅτι εἶνε σύμφωνος μαζί μου.

— Κοντὰ ἔς τὸ νοῦ κ' ἡ γνώσι! ἀπήντησεν ὁ ἀλιεύς θλιβερῶς μειδιῶν.

Ἐσφιγξέ τὴν χεῖρα ἣν ἔτεινε πρὸς αὐτὸν ὁ Σβαρευγκρόνα καὶ ἀπῆλθε ῥεμβώδης.

Τὴν ἐσπέραν, πρὸ τῆς ὥρας τοῦ δείπνου, ὁ ἰατρός διηλυθῆναι ἐκ νέου πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ Ἑρσεβον. Εὐρε δὲ τὴν οἰκογένειαν συνθηροισμένην περὶ τὴν ἐστία γινώσκουσαν τὴν προτεραίαν, ἀλλ' οὐχὶ πλέον ἐν τέοις αὐτοῖς αἰσθήμασι τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς εὐδαιμονίας. Ὁ πατὴρ ἐκάθητο ἀρκούντως μακρὰν τῆς πυρᾶς, σιγηλός, ἀδρανεὶς ἔχων τὰς χεῖρας. Ἡ Κατρίνα πλήρως δακρῶν ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμούς ἔσφιγγεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς τὰς χεῖρας τοῦ Ἑρὶκ, ὅστις, πορφυρᾶς ἔχων τὰς παρειὰς ἐκ τῆς ἐλπίδος τοῦ νέου μέλλοντος ὅπερ ἠνοίγετο πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸ βλέμμα σκυθρωπὸν ἐκ τῆς θλίψεως ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ πάντων οὗς ἠγάπα, ἠγνόει εἰς πότερον τῶν αἰσθημάτων ν' ἀφήσῃ τὴν νίκην. Ἡ μικρὰ Βάνδα ἔκλινε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ ἀλιεύς. Ἐφαίνοντο μόνον αἱ μακραὶ ἀργυροῦξανθοι πλεξίδες της, πίπτουσαι βαρεῖαι ἐπὶ τῶν ἀβρῶν καὶ χαριέντων ὤμων της ὁ Ὄθων, λίαν συγκεκνημένος ἐπίσης ἐπὶ τῷ ἐπικειμένῳ ἀποχωρισμῷ, ἔστατο ἀκίνητος παρὰ τὸν θετὶν ἀδελφόν του.

— Τί λύπη καὶ ἀπελπισία εἶνε αὐτή!... ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός σταθεὶς ἐπὶ τῆς φιλῆς. Ἄν ὁ Ἑρὶκ ἐπρόκειτο μετ' ὀλίγον ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ πλέον μακρινὸν καὶ ἐπικίνδυνον ταξεῖδι δὲν θὰ ἐφαίνεσθε περισσότερο λυπημένοι... Ἐγὼ δὲν βλέπω καμμίαν αἰτίαν λύπης, καλοὶ μου φίλοι! Ἡ Στοκόλμη δὲν εἶνε εἰς τοὺς ἀντίποδας

καὶ τὸ παιδί δὲν σὰς ἀφίνει διὰ πάντα! Θὰ εἰμπορῇ νὰ σὰς γράφῃ ὅταν θέλῃ καὶ δὲν ἀμφιβλλῶ ὅτι θὰ τὸ κάμνῃ συχνά. Ὁ Ἔρικ ὁμοιάζει αὐτὴν τὴν στιγμὴν μὲ τὰ πλουτιόπαιδα, τὰ ὁποῖα στέλλουν οἱ γονεῖς των ἐσωτερικὰ εἰς ἐκπαιδευτήρια. Μετὰ δύο ἔτη θὰ ἐπιστρέψῃ μέγας, καὶ πολὺ πεπαιδευμένος, ἀνεπτυγμένος εἰς τὴν ἐντέλειαν... Δι' αὐτὸ ἀπελπίζεσθε τόσον;... Σὰς βεβαίω δὲν μοῦ φαίνεται λογικὴ ἡ λύπη σας.

Ἡ Κατρίνα ἠγέρθη μετὰ τῆς ἐμφύτου εἰς τὰς χωρικὰς τῶν βορείων χωρῶν ἀξιοπρεπείας.

— *Χερ δόκτωρ*, κύρ ἰατρί, τῷ εἶπε, ὁ Θεὸς ζεῦρει πόσο σὰς εὐχαριστῶ μὲ τὴν καρδιά μου δι' αὐτὸ ποῦ κάνετε διὰ τὸν Ἔρικ μας. Μὰ δὲν πρέπει νὰ σὰς φαίνεται παραξένον πῶς ὁ χωρισμὸς τοῦ μᾶς κάνει νὰ λυπούμεθα. Ὁ Ἐρσεβον μοῦ ἔδωκε νὰ καταλάβω πῶς εἶνε ἀνάγκη ν' ἀναχωρήσῃ. Τὸ ἐδέχθηκα. Τί ἄλλο θέλετε; Μὴ ζητεῖτε ὅμως οὔτε νὰ λυπούμεθα!

— Μητέρα, ἀνέκραξε ὁ Ἔρικ, δὲν θὰ φύγω ἀφ' οὗ αὐτὸ σὰς λυπῇ τόσον πολὺ.

— Ὅχι, παιδί μου, ἐξηκολούθησεν ἡ ἀγαθὴ γυνὴ σφίγγασα αὐτὸν εἰς τοὺς βραχιόνάς της. Ἡ σπουδὴ εἶνε μεγάλο πρᾶγμα... καὶ δὲν θὰ σοῦ φέρωμὲ κίνενα ἐμπόδιο νὰ πᾶς νὰ γίνῃς σπουδασμένος!... Πήγαινε, παιδί μου, καὶ κύττα, ὁ κύρ ἰατρός, ποῦ θέλει τὸ καλὸ σου νὰ εἶνε πάντα εὐχαριστημένος μαζί σου.

— Αἶ, φθάνει, φθάνει! εἶπεν ὁ ἰατρός τοῦ ὁποίου τὰ διοπτρα ἐφαίνοντο θαμβούμενα ὑπὸ παραδόξου νέφους, μήπως θέλετε νὰ μὲ συγκινήσετε κ' ἐμένα ἀκόμη;... Ἄς τ' ἀφήσωμὲν αὐτά, καὶ ἄς ὁμιλήσωμὲν ὀλίγον πρακτικὰ. Ἐνοήσατε βέβαια ὅτι πρόκειται ν' ἀναχωρήσωμὲν αὐριον τὸ πρῶν εἰς τὴν μίαν, καὶ ὅτι ὅλα πρέπει νὰ εἶνε ἔτοιμα. Ὅταν λέγω ὅλα δὲν ἐννοῶ ὅτι χρειάζονται μεγάλα πρᾶγματα. Μὲ τὸ ἔλκηθρον θὰ ὑπάγωμὲν μόνον ἕως εἰς τὸ Βέργκεν, ἀπ' ἐκεῖ δὲ θὰ ἐμβῶμὲν εἰς τὸν σιδηρόδρομον. Ὅλιγα ἀσπρόρουχα δώσατε μόνον εἰς τὸν Ἔρικ, διότι εἰς τὴν Στοκόλμην θὰ εὔρησται τοῦ ἀναγκαιοῦν.

— Ὅλα θὰ εἶνε ἔτοιμα, ἀπεκρίθη ἡ κυρὰ Ἐρσεβον. Βάνδα, προσεῖπε μετὰ τῆς νορβηγικῆς φιλοφροσύνης, ὁ ἐξοχώτατος στέκεται ἀκόμη ὀρθός, βλέπω!

Ἡ μικρὰ κόρη ὄθησε μετὰ προθυμίας πρὸς τὸν Σβαρευγκρόνα μεγάλην δρυῖν ἔδρην.

— Ὅχι! θ' ἀναχωρήσω, εἶπεν ὁ ἰατρός, μὲ πρόσμεινι ὁ Μαλάριος νὰ δειπνήσωμὲν. Λοιπὸν *φ.λικά* (κορίτσι), ἐξηκολούθησε θεὸς τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς ξανθῆς κεφαλῆς τῆς κόρης, μήπως μοῦ κρατεῖς κἀκία διότι σοῦ πέρνω τὸν ἀδελφόν σου;

— Ὅχι, κύρ ἰατρί, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ἡ Βάνδα. Ὁ Ἔρικ θὰ εἶνε πολὺ καλλίτερος ἐκεῖ κάτω. Δὲν ἦταν καμωμένος γιὰ νὰ ζήσῃ σ' ἐχωριό!

— Πές μου, τώρα, θὰ λυπηθῆς, μικρὴ μου, ἀν' φύγῃ ὁ Ἔρικ;

— Ἡ ἀκρογικλιὰ θὰ εἶνε ἔρημη, ἀπήντησε ἡδῶς τὸ κοράσιον. Οἱ γλάροι θὰ τὸν ζητοῦνε καὶ δὲν θὰ τὸν εὐρίσκουν. Τὰ μικρὰ γαλάζια κυματάκια θ' ἀποροῦν γιὰτι δὲν θὰ τὸν βλέπουν καὶ τὸ σπίτι θὰ μοῦ φαίνεται ἄδειο!... Μὰ ὁ Ἔρικ θὰ εἶνε εὐχαριστημένος, διότι θὰ ἔχῃ βιβλία καὶ θὰ γίνῃ σοφός!...

— Καὶ ἡ καλὴ ἀδελφοῦλά του θὰ χαρῆ διὰ τὴν εὐτυχίαν του, δὲν λέγω ἀλήθειαν, κόρη μου; εἶπεν ὁ ἰατρός φιλήσας ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸ κοράσιον. Καὶ θὰ ὑπερφανεύεται δι' αὐτὸν ὅταν γυρίσῃ... Ὡ! χωρὶς ἄλλο!... Ἀλλὰ πρέπει νὰ φύγῃ τὸ γρηγορότερον χαίρετε.

— Ἐξοχώτατε, ἐψιθύρισε δειλῶς ἡ Βάνδα, κ' ἐγὼ ἤθελα νὰ σὰς ζητήσω μιὰ χάριν.

— Λέγε, *φ.λικά*.

— Δὲν εἶπατε ὅτι ἀναχωρεῖτε μὲ τὸ ἔλκηθρον; θὰ σὰς παρακαλέσω ν' ἀφήσετε νὰ σὰς πῶ ἐγὼ ἕως εἰς τὸν πρῶτον σταθμόν.

— Ὡ... ὦ... δὲν εἶνε δυνατὸν, δυστυχῶς... διότι ἔχω συνεννοηθῆ δι' αὐτὸ μὲ τὴν Ρενίλδ τὴν κόρην τοῦ ἐπιστάτου μου.

— Τὸ εἰσεύρω, μοῦ τὸ εἶπεν ἡ ἰδία. Ἀλλὰ δέχεται νὰ μοῦ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της ἀνσεῖς τὸ ἐπιτρέψετε.

— Τότε λοιπὸν δὲν σοῦ μένει παρὰ νὰ ζητήσῃς τὴν ἄδειαν τοῦ πατρός σου καὶ τῆς μητρός σου.

— Μοῦ τὴν ἔχουν δώσει.

— Ἐχεις καὶ τὴν ἰδικήν μου, καλὴ μου κόρη, εἶπεν ὁ ἰατρός ἀναχωρῶν.

Τὴν πρωίαν τῆς ἐπαύριον ὅτε τὸ μέγα ἔλκηθρον ἔστη πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ἐρσεβον, ἡ μικρὰ Βάνδα, συμφώνως τῇ αἰτήσει της, ἐκράτει τὰς ἡνίας καθήμενη ἐπὶ τοῦ ἔδωλιου. Θὰ ὠδήγει τὸ ἔλκηθρον μέχρι τῆς γείτονος πόλεως, ὅπου ὁ ἰατρός ἐμελλε νὰ ἐνοικιάσῃ ἄλλον ἵππον καὶ ἄλλο κοράσιον, καὶ οὕτω καθεζῆς μέχρι τοῦ Βέργκεν.

Οἱ πρωτοφανεῖς οὗτοι ἀμαξηλάται ἐκπλήττουσι βεβαίως πάντα ξένον, ἀλλὰ τοιαύτη ἐπικρατεῖ συνήθεια ἐν Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ. Οἱ ἄνδρες νομίζουσι ματσιοπονίαν ἀναξίαν αὐτῶν τὸ ἔργον τοῦτο, οὐχὶ δὲ σπανίως ἐμπιστεύονται εἰς πικιδία δέκα μέχρι δώδεκα ἐτῶν ῥωμαλέους ἵππους οὓς ταῦτα κυβερνώσι μετὰ δεξιότητος.

Ὁ ἰατρός εἶχεν ἤδη καθῆσθαι εἰς τὸ βᾶθος τοῦ ἐλκήθρου ἐγκεκορδυλημένος εἰς τὴν σισύραν του. Ὁ Ἔρικ ἐκάθησε παρὰ τὴν Βάνδαν ἀφ' οὗ ἐπίλησε περιπαθῶς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν, οἵτινες ἠρκέσθησαν νὰ ἐκφράσωσιν ἀφώνως τὴν θλίψιν, ἣν ἠσθάνοντο ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει του, εἶτα δὲ τὴν ἀγαθὴν Κατρίναν, ἣτις διη-

μήνευσε τὴν λύπην αὐτῆς διὰ περιπαθῶν ἐκφράσεων στοργῆς.

— Εἰς τὸ καλὸν, παιδί μου! ἔλεγεν ἐν μέσῳ τῶν δακρῶν της. Μὴ λησμονῆς ποτέ τί σοῦ ἔχουν μάθη οἱ πτωχοὶ γονεῖς σου! Νὰ εἶσαι πάντα τίμιος καὶ καλός. Μὴ λές ποτέ ψεύματα. Δούλευε ὅσον εἰμφορεῖς περισσότερο. Βοήθη ὅσους ἔχουν τὴν ἀνάγκην σου. Καὶ ἂν δὲν εὐρῆς αὐτοῦ ποῦ πᾶς τὴν εὐτυχίαν ποῦ σοῦ ἀξίζει, γύρνα πάλι ὀπίσω ἔς τὸ πτωχικὸν μας!..

Ἡ Βάνδα ἐπληξέ τον ἵππον ὅστις ἀνεχώρησε καλπάζων, σείων τοὺς κωδωνίσκους του. Ὁ ἀήρ ἦτο ψυχρὸς καὶ ἡ ὁδὸς ξηρὰ ὡς ὕαλος. Πέραν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὸν ὀρίζοντα, ὁ ἥλιος ὠχρὸς ἐκάλυπτε διὰ τοῦ χρυσοῦ του μανδύου τὸ χιονοσκεπὲς τοπίον. Μετὰ τινα λεπτὰ ἡ Νορρή ἐγένετο ἄφαντος ὀπίσω ἀπομείναισα.

Δ'.

Ἡ Ἐρ Στοκόλμη.

Ὁ ἰατρός Σβαρνεγκρόνα κατῴκει ἐν Στοκόλμῃ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον κείμενον ἐν τῇ νήσῳ Στάδσολμεν. Αὕτη εἶνε ἡ ἀρχαιοτέρα συνοικία, καὶ ἡ μᾶλλον περιζήτητος τῆς θελκτικῆς ταύτης πρωτευούσης, μιᾶς τῶν ὠραιότατων πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης, ἣν οἱ ξένοι θὰ ἐπεσκεπτόντο συχνότερον εἰ μὴ ὁ συρμὸς καὶ αἱ προλήψεις εἶχον ἐπὶ τοῦ δρομολογίου τῶν περιηγητῶν τὴν τούλάχιστον ἐπίδρασιν ὅσῃν καὶ ἐπὶ τοῦ σχήματος τοῦ πῖλου των.

Ἡ Στοκόλμη, κειμένη μεταξὺ τῆς λίμνης Βελάρ καὶ τῆς Βαλτικῆς, ἐπὶ συμπλέγματος ὀκτὼ νήσων διὰ πλείστων γεφυρῶν συνδεδεμένων, περιβαλλομένη ὑπὸ ἐξαίσιων προκυμαίων, πλήρης ζωῆς ἐκ τῆς κινήσεως τῶν ἀντικαθιστῶντων τοὺς τροχοδρόμους ἀτμοπλοίων, ἐκ τῆς εὐθυμικῆς λαοῦ φιλοξενίας, ἀβρῶν τοὺς τόπους καὶ εὐπαιδευτῶν πύλων τῆς Εὐρώπης· οἱ δημόσιοι δὲ αὐτῆς κήποι, κίβιβλοθήκαι, τὰ μουσεῖα, τὰ ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα καθιστοῦσιν αὐτὴν ἀληθεῖς ἀρκετώεις Ἀθήνας, ἅμα δὲ καὶ σημαντικώτατον ἐμπορικὸν κέντρον.

Ὁ Ἐρικ ἐν τούτοις διετέλει ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ἀποχωρισμοῦ τῆς Βάνδας. Ἐν τῷ πρώτῳ σταθμῷ τὰ δύο παιδιά ἀπεχαιρετίσθησαν μετὰ μείζονος ὀδύνης παρ' ὅσον θ' ἀνέμενέ τις ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν· αἱ δύο νεαραὶ ἐκείναι καρδιακῶς δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀποκρίψωσι ἀπ' ἀλλήλων τὴν βαθεῖαν αὐτῶν συγκίνησιν.

Ἄλλ' ὅτε ἡ παραλαβοῦσα τὸν Ἐρικ ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ ἀμχαῖ ἔστη ἐνώπιον μετὰ γάρου δι' ἐρυθρῶν ὀπτῶν πλίνθων ὠκοδομημένου, οὐ τὰ διπλᾶ παράθυρα ἠκτινοβάλλουν ἐκ τῆς λάμπειως τοῦ ἀεριοφωτός, τὸ παιδίον ἔμεινεν ἐκθαμβῶν. Τὸ ὀρειχάλκινον τῆς θύρας ῥόπτρον ἐφάνη εἰς αὐτὸ χρυσοῦν. Ὁ προθάλαμος, μαρ-

μαρόστρωτος, κεκοσμημένος δι' ἀγαλμάτων, δι' ὀρειχάλκινων πολυφώτων, διὰ μεγάλων σινουργῶν ἀγγείων, κατέπληξεν αὐτὸν ὀλοσχερῶς. Ἐν ᾧ οἰκέτης ἐν οἰκοστολῇ ἐλάμβανε τὴν σισύραν τοῦ κυρίου του ἐρωτῶν περὶ τῆς ὑγείας αὐτοῦ μετὰ τῆς εἰλικρινείας ἐκείνης, ἥτις εἶνε ὁ συνήθης τόνος τῶν σουηδῶν θεραπόντων, ὁ Ἐρικ περιέφερε κύκλῳ ἐκπληκτὰ βλέμματα.

Θόρυβος φωνῶν εἴλκυσε τὴν προσοχὴν του πρὸς τὴν διὰ πυκνοῦ τάπητος κεκαλυμμένην κλίμακα. Ἐστράφη καὶ εἶδε δύο γυναῖκας, τῶν ὁποίων ἡ ἐνδυμασία ἐφάνη εἰς αὐτὸν τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς κομψότητος.

Ἡ μία ἦτο κυρία μεσοπόλιος τὴν κόμην, μέτριον ἔχουσα ἀνάστημα, εὐθυτενῆς, πολύπτυχον φοροῦσα μελαίνην ἐσθῆτα ἱκανῶς βραχεῖαν ὥστε νὰ φαίνωνται ἐρυθρὰ περιπόδια καὶ πορπωτὰ σανδάλια. Πελώριος ὀρθοῦς κλειδίον ἐκρέματο ἀπὸ χαλυθδίνης ἀλύσεως. Ὑψαύχηνισταμένη περιῆγε πανταχοῦ τὸ ζωηρὸν καὶ ὀξύ αὐτῆς βλέμμα. Ἦτο ἡ φροῦ (κυρία) Κρέτα-Μαρία, ἡ οἰκονόμος τοῦ ἰατροῦ, ἡ ἀναμφισβήτητος ἐν παντὶ αυτοκράτειρα τοῦ οἴκου.

Ὅπισθον αὐτῆς ἤρχετο κοράσιον ἐνδεκα ἢ δώδεκα ἐτῶν, ὅπερ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Ἐρικ ἐφάνη ὡς βασιλοπούλα φαντασμαγορίας τινός. Ἄντι τῆς ἐθνικῆς στολῆς, τῆς μόνης ἦν τέως εἶχεν ἴδη φοροῦντα τὰ ὀμήλικα αὐτῆς κοράσια ἔφερον ἐσθῆτα ἐκ βαθυκυάνου βελούδου ἐφ' οὗ ἡ κιτρινὴ κόμη της κατήρχετο εἰς μεταξίνας πλεξιθῆς· ἐφόρει μεταξωτὰ περιπόδια καὶ σανδάλια ἐξ ὀλοσθηρικοῦ κερασόχρους κόσυμβος ὡς ψυχῆ τεθειμένος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἐξωγοῦναι διὰ τοῦ ζωηροῦ χρωματός του παραδοξὸν καὶ ὠχρὰν φυσιογνωμίαν, ἣν μεγάλοι πρᾶσινοι ὀφθαλμοὶ ἐφώτιζον διὰ τῆς φωσφορίζουσας λάμπειώς της.

— Ἦθατε, τέλος πάντων, θεεῖ! τί καλά!.. Ἐπιδράσατε καλὰ εἰς τὸ ταξιδεῖόν σας;.. ἀνέκραζεν ὀρμήσασα εἰς τὴν ἀγκαλίαν τοῦ ἰατροῦ.

Μόλις δὲ κατεδέχθη νὰ κταθιβάσῃ τὸ βλέμμα αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρικ, ὅστις μετριοπρῶτως ἔμεινεν ὀπίσω.

Ὁ ἰατρός τῆ ἀνταπέδωκε τὰς θαπειάς της, ἔθλιψε τὴν χεῖρα τῆς οἰκονόμου, εἶτα δ' ἔνευσεν εἰς τὸν προσταστευόμενον αὐτοῦ νὰ πλησιάσῃ.

— Κάζα, καὶ σεῖς, κυρία Κρέτα, σὰς παρακαλῶ νὰ φαίνητε καλαὶ πρὸς τὸν Ἐρικ Ἐρσεβον τὸν ὁποῖον φέρω ἀπὸ τὴν Νορβηγίαν. Καὶ σύ, παιδί μου, θάρρος· δά! τί φόβος εἶνε αὐτός! εἶπε μετ' ἀγαθότητος. Ἡ κυρία Κρέτα δὲν εἶνε τὸσον αὐστηρὰ ὅσον φαίνεται, καὶ ἡ ἀνεψία μου Κάζα θὰ γίνῃ μετ' ὀλίγον φίλη σου!.. Δὲν λέγω ἀλήθεια, κόρη μου; προσεῖπεν ἐλαφρῶς θλίψας τὴν παρειὰν τῆς μικρᾶς βασιλοπούλας.

Ἡ μικρὰ ἀλαζῶν ἀπήνησε διὰ μορρασμοῦ

ικανῶς περιφρονητικοῦ. Οὔτε ἡ οἰκονόμος δὲ ἔδειξε θερμὸν ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὸν νέον νεοσύλ-λεκτον, ὃν τῇ εἰχε κομίση ὁ ἰατρός.

— Ἰατρέ μου, εἶπεν οἰονεὶ ἀσχάλλουσα ἐν ᾧ ἀνῆρχετο τὴν κλίμακα, εἰμπορῶ νὰ σᾶς ἐρωτήσω τί παιδί εἶν' αὐτό, ποῦ ἐρέρατε μαζί σας;

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός, καὶ θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἐν ἐκτάσει, κυρία Κρέτα, μὴ ἀνησυχεῖτε! . Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος προτιμῶ νὰ δειπνήσωμεν.

Ἐν τῷ μάτσαλ ἡ ἐστιατορίῳ ἡ τράπεζα ἀνεμένεν ἐστρωμένη· τὰ κρύσταλλα καὶ αἱ σπόγγες ἦσαν παρατεθειμένα ἐπὶ λευκῆς ἐπιτραπέζιου ὀθόνης. Τοιαύτην πολυτέλειαν οὐδὲ νὰ φαντασθῇ κἂν ἠδύνατο ὁ Ἐρικ, διότι αἱ ἐπιτραπέζιοι ὀθόνην εἰσὶν ἄγνωστοι παρὰ τοῖς χωρικοῖς τῆς Νορβηγίας· μόλις πρὸ μικροῦ εἶχον γίνῃ γνωστὰ εἰς αὐτοὺς τὰ πινάκια· πλείστοι δὲ τῶν χωρικῶν ἐσθίουσιν εἰσέτι τοὺς ἰχθύς αὐτῶν ἐπὶ στρογγύλων τεμαχίων μέλανος ἄρτου, τοῦθ' ὅπερ, ὡς εἰκόσ, δὲν μειοῖ οὐδαμῶς τὴν ὄρεξιν των. Ἐδέησε λοιπὸν νὰ προσκληθῇ ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὁ Ἐρικ ὅπως ἀποφασίσῃ νὰ καθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, τὸ σκαῖον δὲ τῶν κινήσεων αὐτοῦ ἐπέσπασε πλείστα εἰρωνικώτατα βλέμματα τῆς φροδερ (δεσποινίδος) Κάζας. Ἄλλ' οἱ δαιτυμόνες εἶχον ὄρεξιν καὶ τὸ γεῦμα ἐξηκολούθησε ζωηρόν. Τὰς σπόγγας διεδέξαντο ἐδέσματα, τὰ ὅποια θὰ κατετρόμαζον πάντα ἄλλον στόμαχον, διότι ἤρκουσαν νὰ κορέσωσι λόχον ὄλον πεζικοῦ μετὰ πορείαν εἰκοσι ὀκτὼ χιλιομέτρων, ἦσαν δὲ ταῦτα: ἰχθυόζωμος, χὴν παραγεμισμένος μὲ κάστανα, βόειον κρέας ὑπὸ σωροῦ λαχανικῶν περικυκλούμενον, ἄφθονα γεώμηλα, δωδεκάς βραστῶν ὠῶν, πουδίγκα μὲ σταφίδας, κτλ.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΑΙ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Συγγραφεὺς τις Ῥώσσοσ, ὡς φαίνεται, τὸ γένος ἐδημοσίευσεν νεωστὶ ἐν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν τῆς ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένης Ἐπιστημονικῆς Ἐπιθεωρήσεως ἀξιόλογον πραγματείαν περὶ τῶν ἐν Ῥωσσίᾳ θρησκευτικῶν αἱρέσεων, ἣν ἐξελληνίζομεν ὡς χάριν τῶν φιλομαθῶν ἀγνωστών τῆς Ἐστίας. Ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς Ν. Τσάκνυ δὲν ἀγαπᾷ τὴν διεξοδικὴν τῶν πραγμάτων ἀφήγησιν, οὐδὲ εἰσέρχεται εἰς λεπτομερείας, αἷτινες καὶ ἀνωφελεῖς πολλάκις εἶνε καὶ τοὺς ἀναγινώσκοντας συνήθως καταπονοῦσι· διεξερχόμενος ὅμως διὰ σαφοῦς λόγου τὰ κύρια τῆς ὑποθέσεως αὐτοῦ παρέχει ἀκριβῆ εἰκόνα τοῦ Ῥωσσικοῦ λαοῦ, ὅστις καίπερ ἀδιάφορος καθ' ὅλου πρὸς τὴν θρησκείαν ἔχει πλείστας αἱρέσεις παραδόξους καὶ

ἀλλοκότους. Κατὰ τὸν εἰρημένον παράτηρητὴν αἴτιον τοῦ φαινομένου τούτου εἶνε ἡ πρὸς τὸ χεῖρον ἔκπτωσις τῆς θρησκείας καὶ ἡ ἔνεκα τῆς πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως ἔκλυσις τοῦ λαοῦ. Ἄπασα ἡ ἱστορία τῆς Ῥωσσίας, λέγει οὗτος, ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι σήμερον, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἀγὼν ἀδιάλειπτος καὶ ἐπίμονος ἔνθεν μὲν τοῦ λαοῦ ἀμυνομένου ὑπὲρ τῶν ἀνάκαθεν ἐλευθέρων αὐτοῦ θεσμῶν, ἔνθεν δὲ τῆς πολιτείας καὶ τῆς κυβερνήσεως, αἷτινες ζητοῦσι νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς αὐτὸν τοὺς νόμους. Τεκμήριον τούτου πλὴν ἄλλων εἶνε, ὅτι πᾶσαι αἱ αἱρέσεις, περὶ ὧν πρόκειται ἐνταῦθα, ἀρνοῦνται παντελῶς ν' ἀναγνωρίσωσι τὸ νῦν ὑπάρχον σύστημα τῆς πολιτείας, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς οἰκογενείας. «Ἡ γῆ, λέγουσιν, εἶνε τὸ βασιλεῖον τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ σκότους, τῆς ματαιότητος καὶ τῶν θλίψεων.» Ἐντεῦθεν δὲ γεννᾶται ἡ ἐπιθυμία τῶν ἐγκαταλειπόντων τὴν γῆν ταύτην χάριν κόσμου μυστηριώδους καὶ ἀγνωστοῦ, ἔνθα οὔτε ἀμαρτίαι ὑπάρχουσιν, οὔτε θλίψεις, οὔτε ἀνάγκαι.

Ἐνθεν μὲν ἡ αὐθιχερσία καὶ τὸ κράτος τῶν ἰσχυρῶν, ἔνθεν δὲ ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ ἔνδεια τῶν ὑποταξαμένων προξενοῦσιν ἄπαυστον νευρικὴν ταραχὴν εἰς τὸν ἀμαθῆ καὶ δεισιδαίμονα τοῦτον λαόν, ὅστις προσάπτει πάσας τὰς συμφορὰς εἰς τὴν ὄργην τοῦ Θεοῦ, τοῦ κολάζοντος τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. Συμφορὰ τις ἀπροσδόκητος, οἷον ἐπιδημία, πείνα, κομήτης, πάντα προξενοῦσι πανικὸν εἰς τὸ ἀμαθὲς τοῦτο πλῆθος. Ἡ δυστυχία δέ, ὁ τρόμος καὶ ἡ περὶ τῆς αὔριον ἀβεβαιότητος συνετάρραξαν τοσοῦτον τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ λαοῦ, ὅστε τὰ ὑστερικὰ πάθη εἶνε συχνότατα. Πολλάκις ἄνδρες καὶ γυναῖκες βοῶσιν ὡς δαιμονιόπληκτοι, κατακλμβάνονται ὑπὸ λυγγός, τύπτουσιν ἑαυτοὺς χαμαί, ἀναγγέλλουσι τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου, ἐγκαταλείπουσι τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἀγρούς καὶ φεύγουσιν εἰς τοὺς ὄρυμους. Ἐν τῇ ἐρημίᾳ δὲ ταύτῃ ἡ φαντασία αὐτῶν παριστᾷ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἄντιχρίστου καὶ ὑπαγορεύει τὴν ἀνάγκην τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας. «Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, λέγουσι, βασιλεύει ὁ Ἄντιχρίστος Σατανᾶς, ὅστις διέφθειρε σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα. Οὗτος ἐπικρατεῖ τῆς συνειδήσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ δεσπόζει τῶν πάντων. Εἶνε μάταιος ὁ ἀγὼν πρὸς τὴν ἀκαταγώνιστον ταύτην δύναμιν τοῦ κακοῦ. Ὁ μόνος δὲ τρόπος σωτηρίας εἶνε ἡ ἀποφυγὴ πάντων τῶν κοινωνικῶν δεσμῶν καὶ κατηκόντων, παντὸς συλλήβδην ὅτι φέρει τὴν διὰ βολικὴν σφραγίδα τοῦ Ἄντιχρίστου.»

Ἡ ἀκριβὴς ἀποκάλυψις τῶν Ῥωσσικῶν τούτων αἱρέσεων εἶνε δυσχερεστάτη ἔνεκα τοῦ μυστηρίου, δι' οὗ περιβάλλονται οἱ θιασῶται αὐτῶν, ἵνα κρύπτωσι τὸν βίον αὐτῶν καὶ τὰ δόγματα. Πολλὰ τούτων ἀπαιτοῦσι παρὰ παντὸς νέου προσ-